

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Assens Realskole.

1890.

MEDDELELSER

om

Assens kommunale Realskole

for

Skoleaaret 1889—90

ved

Th. Thomsen,
cand. phil.,
Skolens Inspektör.

Frykt hos F. Engsig-Karup

i

Assens

1890.

Indhold.

	Side
I. Afgangsprøven 1889	5.
II. Begivenheder i Skoleaaret 1889--90	9.
III. Eleverne	12.
IV. Lærerne	15.
V. Fagfordelingen og Timetallet i Klasserne	17.
VI. De i de enkelte Fag benyttede Lærebøger og gjennemgaaede Pensa	18.
VII. Skolens Samlinger	30.
VIII. Skolens Lokaler og Materiel	32.
IX. Skolens økonomiske Forhold	32.
X. Afgangsprøven	35.
XI. Aarsprøven	36.
XII. Optagelsesprøven	38.

I.

Afgangsprøven 1889.

Realskolen afholdt i 1889 sin femte Afgangsprøve, hvis skriftlige Del faldt den 13de, 14de og 15de Juni — det for alle Realskoler fælles Tidspunkt, — medens den mundtlige Del faldt den 1ste, 2den, 4de og 6te Juli.

De beskikkede Censorer vare Overlærer Hertel fra Odense (Dansk og Engelsk) og Adjunkt Christensen fra Aarhus (Mathematik og Naturlære). Desuden censurerede Pastor Ipsen i Tysk og Historie — i det sidste Fag under Pastor Lützhøfts Forfald — Distriktslæge Krag i Geografi og praktiserende Læge Lind i Naturhistorie.

Til Prøven indstillede sig 4 Elever, der alle bestode:

Hansen, Frederik Rasmus, Søn af Kjøbmand Rasmus Hansen i Assens, født den 25nde September 1873, optagen 1882 i yngste Klasse.

Jørgensen, Hans Thomas, Søn af Landpost Jørgensen i Naarup, født den 1ste Februar 1873, optagen 1886 (i tredjeældste Klasse).

Nielsen, Rasmus Larsen, Søn af Gaardeier Lars Nielsen i Flemløse, født den 29nde November 1873, optagen 1885 i II b (fjerdeældste Klasse).

Tobiesen, Carl Henrik Campen, Søn af Provst Tobiesen i Flemløse, født den 10ende Juni 1873, optagen 1885 i II b.

Almindelig Forberedelsesexamen 1889.

	Moder- maalet mundt- lig	Moder- maalet skrift- lig.	En- gelsk.	Tysk.	Fransk	Histo- rie.	Geo- grafi.	Natur- histo- rie.	Arith- metik.	Geo- metri.	Reg- ning.	N l:
Hansen	mg.×	mg.÷	mg.	mg.÷	»	mg.÷	mg.×	mg.	mg.×	ug.÷	mg.	ξ
Jørgensen	mg.×	g.×	g.	mg.÷	»	tg.×	g.÷	mg.	ug.÷	mg.×	ug.	π
Nielsen	mg.÷	mg.÷	g.÷	g.×	»	mg.	g.	mg.	ug.÷	ug.÷	mg.×	π
Tobiesen	mg.	mg.÷	g.×	mg.	»	mg.÷	mg.	tg.	tg.÷	tg.	tg.	π

Naar Prøven aflægges $\left\{ \begin{array}{l} \text{uden} \\ \text{med} \end{array} \right\}$ Fransk, kræves der til »Bestaaet« $\left\{ \begin{array}{l} 45 \\ 48 \end{array} \right\}$ P., til »Udmærkelse

Opgaverne til den skriftlige Del af Examen 1889.

Udarbejdelse i Modersmaalet.

Beskrivelse af en eller anden dansk Egn.

Engelsk Version.

In the first year of its existence the Eddystone lighthouse was the scene of a dark tragedy. It was then kept by two men who relieved¹⁾ each other to keep watch and put up fresh candles. One day a signal of distress was seen flying from the tower. The system of signalling was not greatly developed at that time, and besides the sea was so bad that boats could not approach near enough to speak to the keepers of the lighthouse. What was going on inside? The most alarming conjectures²⁾ ran along the coast, but yet at nightfall the light still burned. The two keepers had mothers; they were married, and great was the anxiety of the poor women. At last, though the weather was still alarming, sailors were able to land on the reef with some difficulty. A revolting³⁾ smell filled the whole tower, and at once announced the presence of a corpse. Only one man was alive, and what that man had suffered could be guessed from his paleness, his gloomy silence, and his thin and feeble limbs. His comrade had been dead for nearly a month: his first idea had been to cast the body into the sea. When about to do so, he was restrained⁴⁾ by a frightful reflection that crossed his brain. Would he not be accused of being an assassin? Would not the human law cry in his ears, »Cain, what hast thou done with thy brother?« What witnesses could he call to his justification? Accordingly he made a clumsy coffin⁵⁾ in

which he laid his comrade, and with sublime⁶⁾ courage undertook to watch the light alone. But the supernatural efforts and the constant presence of death completely broke him down, and the men who first came to rescue him fancied that they saw a corpse guarded by a ghost.

¹⁾ to relieve, at afløse. — ²⁾ conjecture, Gisning — ³⁾ revoltting, afskyelig. — ⁴⁾ to restrain, at holde tilbage. — ⁵⁾ coffin, Kiste. — ⁶⁾ sublime, ophøiel.

Arithmetisk Opgave.

1. A udsætter 9000 Kr. til 2 pCt. halvaarlig; efter 4 Aars Forløb anbringer han $\frac{5}{9}$ af det, som Kapitalen er voxet til, til $2\frac{1}{2}$ pCt. halvaarlig, medens Resten bliver staaende til 2 pCt. halvaarlig. Hvor meget vil A kunne hæve efter 8 Aars Forløb? Der forudsættes stadig Rente og Rentes Rente.

2. Find x af Ligningen

$$\sqrt{x - a^2} + \sqrt{x - b^2} = a - b.$$

specielt antages $a = b$.

3. Hvorledes bestemmes de to cifrede Tal, der have den Egenskab, at Forskjellen mellem Tallet og det Tal, der faas ved Ombytning af Cifrene, er et Tal med ét Ciffer? (dog ikke Nul).

Geometrisk Opgave.

1. I en retvinklet Trekant er Hypotenusen $2a$ og den ene Vinkel 30° . Tre Cirkler have deres Centrere i de tre Vinkelspidser,

og enhver af dem rører de to andre udvendig. Beregn Radierne og beregn det Areal, der ligger mellem de tre Cirkler.

2. En Trekant skal konstrueres; man kjender den ene Sides tilsvarende Højde og Median og véd, at denne Side er dobbelt saa stor som en af de andre Sider.

Praktisk Regning.

1. 1080 Tdr. Hvede ere kjøbte for 11,21 Kr. pr. Td. og sælges efter Vægt. 1 Td. vejede ved Kjøbet 215 Pd., der ved at ligge svandt $1\frac{2}{3}$ pCt. Ved Salget vindes $8\frac{1}{3}$ pCt paa Indkjøbsprisen. Find Salgsprisen for 100 Pd.

Hvis der var indkjøbt det dobbelte Antal Tdr., medens de øvrige Forhold vare som ovenfor, hvilken blev da Salgsprisen?

2. En cylinderformet Beholder, hvis Grundflades Radius r er 9,7538 Fod, er fyldt til en Højde $h = 3,4769$ Fod med Saltvand, hvis Vægtfylde er 1,1407, og som indeholder 7 pCt. Salt; hvor mange Pd. Salt er der i Opløsningen? Hvor mange pCt. Salt vil der blive, hvis der afdampes 55107,3 Pd. Vand? Cylindrens Kubikindhold er $\pi r^2 h$; $\pi = 3,1416$. 1 Kubikfod Vand veier 61,987 Pd.

(Logarithmer anvendes).

II.

Begivenheder i Skoleaaret 1889—90.

Ved Skoleaarets Begyndelse i August 1889 tiltraadte Seminarist A. B. Albrechtsen det Embede, hvortil han allerede under 24nde April 1889 var kaldet. Som Afgangsfag overtog

han Naturhistorie, medens H. A. Rasmussen, der allerede i forrige Skoleaar havde overtaget Naturlære udenfor øverste Klasse, fra nu af ogsaa læste Faget der. Det tredje af de Afgangsfag, der i Januar 1889 bleve ledige, og som i forrige Skoleaars sidste Halvdel bleve besørgede ved Vikar, blev midlertidig, for dette Skoleaar, overtaget af A. L. P. Nielsen. Den hele Religionsundervisning indtil Konfirmationsalderen blev overtaget af A. B. Aibrechtsen, hvem ligeledes hele Undervisningen i Frihaandstegning tilfaldt.

Endnu nogle Forandringer i Fagfordelingen vare dels Følgerne af denne Ordning, dels hidførte ved en noget ændret Ordning af Undervisningen i Klasserne. Ved Aarsprøven var nemlig IV, næstøverste Klasse, sunken til 1 Elev; vel bødedes der noget herpaa ved, efter at have indhentet Byraadets Samtykke, at optage to Piger som extraordinære Elever (Gratister) i denne Klasse; men selv saaledes forøget var Klassen saa lille, at den i en Række af Fag maatte undervises sammen med III. Denne Ordning paatrængte sig saa meget mere, som det vilde have været umuligt eller i alt Fald yderst vanskeligt at samle andre Klasser end netop disse, da Elevtallet, saavel i og for sig som i Forhold til de forhaandenværende Skolelokaler vilde være blevet for stort.

Denne sidste Omstændighed var væsentlig af tilfældig Karakter og stod kun i forsvindende Grad i Forbindelse med den af Byraadet under 13de Juni 1889 vedtagne og under 2den Oktober og 2den November s. A. af Ministeriet approberede, men selvfølgelig alt ved Skoleaarets Begyndelse under forventet Approbation iværksatte nye Skoleplan, hvis Hensigt det var med Benyttelse af Realskolens Rammer at give Børn af mindre bemidlede Forældre Adgang til en Undervisning, der uden at omfatte alle Realskolefagene, dog var noget fyldigere end den, Byens Borgerskole kunde paatage sig at yde. Denne Hensigt

søgte opnaaet ved at aabne Skolens Klasser indtil Konfirmationsalderen for Elever, der ikke skulde deltage i Undervisningen i Engelsk og Mathematik, men iøvrigt følge Skolens Læseplan, idet Betalingen for saadanne Elever blev nedsat til det halve. Som antydet, medførte denne Foranstaltning dog ikke nogen nævneværdig Tilvæxt ovenfor nederste Klasse, i næstnederste (II a) indkom der 1 Elev, i II b gik 5 Elever fra den fuldstændige over til den ufuldstændige Grad. Det var kun i nederste Klasse, at Skolens Tilgang var noget større end sædvanlig, hvortil det dog ogsaa bidrog, at der foruden de tidligere Fripladser blev oprettet to, der forbeholdtes velanbefalede Børn fra Borgerskolen.

Saaledes begyndte Realskolen indeværende Skoleaar med et større Elevtal end nogensinde tidligere efter dens Omdannelse i 1883, ja overhovedet et større Tal end siden 1874 (altsaa før den indskrænkende Skoleplan, der gjaldt fra 1875 til 1883). I selve Skoleaaret vare imidlertid Svingningerne i Elevtallet, ligesom i forrige Skoleaar, ubetydelige. Af de 56 Elever, hvormed Skoleaaret 1888—89 sluttede, udgik 4 ved Dimission, 3 ved Konfirmationsalderen, og 1 ved Overgang til Fredericia lærde Skole. Af nye Elever indmeldtes ved Skoleaarets Begyndelse 18 (1 i IV, 1 i II a, 1 i I b, 15 i I a); strax efter, endnu i August, indmeldtes der yderligere 3 (1 i IV, 2 i II b), i Oktober atter 1 (i I a). I November indmeldtes og udmeldtes 1 (i I a); fra April udmeldtes 3 (1 i III, 2 i II b); i Maj indmeldtes 1 (i I a). Skoleaaret begyndte saaledes med 66 ($56 \div 8 + 18$), steg strax i August til 69, naaede i Oktober 70, Aarets og hidtil den i 1883 reorganiserede Realskoles Maximum, sank efter et halvt Aars Forløb i April til 67, hvorfra det atter i Mai steg til 68; i indeværende Maaned (Juni) har det ikke undergaaet nogen Forandring. Den samlede Tilgang har saaledes været 24, Afgangen inden Skoleaarets Begyndelse, som nævnt, 8, i Løbet af dette 4 (2 ved Konfirmationsalderen, 2 ved Bortreise). Af de

68 Elever, hvormed Skoleaaret slutter, nyde de 14 (5 i II b, 1 i II a, 2 i Ib, 6 i Ia) den mindre fuldstændige Undervisning. Saavel Summen som Fordelingen af disse sidste Elever er nøiagtig den samme som ved Skoleaarets Begyndelse, idet Afgang og Tilgang her have ophævet hinanden.

Under Trykningen af »Meddelelser for 1888—89« inspicerede Sanginspektør Sanne (den 19de Juni 1889) og erklærede sig tilfreds med den i Henhold til det ministerielle Cirkulære af 21de Januar 1889 for indeværende Skoleaar lagte Plan for Sangundervisningen, i Følge hvilken yngste Klasse danner 1 Hold, de andre Klasser et andet, hver med en Times Undervisning om Ugen; medens de bedste Sangere fra begge Hold, dog navnlig fra det øverste, i endnu 1 Time om Ugen modtage en videregaaende Vejledning.

Det Tilskud, hvis Ydelse i det forløbne Finantsaar gjordes afhængig af visse Kravs Opfyldelse (sé »Meddelelser« for 1888—89, S. 12), indgik i Kæmnerkassen, da der var skét Indberetning om Fyldestgjørelsen af vedkommende Fordringer; for indeværende Finantsaar er der under 1ste April 1890 ligeledes tildelt Realskolen et Tilskud paa 1500 Kr. Da der denne Gang ikke var knyttet nogen Betingelse dertil, er det allerede modtaget.

III.

Eleverne.

Det nuværende Antal Elever er fordelt, som følger:

Klasse.	Indenbys.	Udenbys.	Sum.
V	3	4	7
IV	3	»	3
III	6	2	8
II b	9	3	12
II a	13	»	13
I	24	1	25
Sum	58	10	68

Af de 10 udenbys Elever ere 3 indlogerede i Byen, 2 tilbagelægge daglig en Strækning af henholdsvis $\frac{3}{4}$ og $\frac{1}{2}$ Mil, 5 benytte Jernbanen: af disse sidste gaa de 3 i V, i hvis Timeplan der derfor er taget Hensyn til Fartplanen.

Ordenen i Klasserne er i Juni 1890:

V Kl

1. Alf Jørgensen,	Søn af fhv. Amtstuefuldmægtig J.
2. Jens Madsen,	— — Husmand M. Jensen (Glamsbjerg)
3. Daniel Jensen,	— — Handelsgartner J., Naarup.
4. Niels Chr. Nielsen,	— — Hjulmand N., Aborre.
5. Sophus Andersen,	— — Naalemager A.
6. Peter Rasmussen,	— — Gaardejer R. Hansen (Mosebo)
7. Jens Sand,	— — afdøde Kjøbmand S.

IV Kl. *)

- Andreas Bertelsen, Søn af Farver B.
 Kirstine Jørgensen, Søster til Nr. 1 i V.
 Christiane Nielsen, — — Nr. 4 i II a.

III Kl.

1. William Schmit,	Søn af Skibsfører S.
2. Jens Jensen,	— — Klodsemager J.
3. Lars Andersen,	— — Lærer A (Holevad)
4. Carl Christiansen,	— — Værtshusholder C.
5. Jakob Lillelund,	— — Detailhandler L.
6. Riber Esbensen,	— — Gjæstgiver E. (Flemløse)
7. William Andersen,	— — Detailhandler A.
8. Valdemar Krag,	— — Amtstuefuldmægtig K.

*) Af Hensyn til denne Klasses ejendommelige Forhold ere Eleverne ikke omflyttede.

II Kl. b.

1. Gustav Møller,	Søn af Gartner Hahn M.
2. Otto Arent,	— — Godsforvalter A.
3. Niels Jørgensen,	— — Gaardeier J. Hansen (Sønderby)
4. Carl Carstensen, u.,	— — Malermester C.
5. Hjalmar Wittrup,	— — Inspektør ved Borgerskolen W.
6. Bendt Larsen,	— — Bestyrer af Sukkerfabrikken L.
7. L. C. Christensen, u,	— — afd. Gaardmand C.
8. Poul Dinesen,	— — Proprietær D. (Kjøng)
9. Valdemar Hansen,	— — fhv. Slagter H.
10. Johannes Leisner, u,	— — Lærer L. (Sønderby)
11. Poul Sørensen, u,	— — Sadelmagermester S.
12. Hans S. Nielsen, u,	— — afd. Garvermester N.

II Kl. a.

1. Alfred Schmit,	Broder til Nr. 1 i III.
2. Axel Krag,	— — — 8 i III.
3. Christian Gormsen, u,	Søn af Læderhandler G.
4. Frederik Nielsen,	— — Lærer ved Realskolen N.
5. Niels Thomsen,	— — Inspektør ved Realskolen Th.
6. Anders Clemmensen,	— — Graver C.
7. Axel Andersen,	Broder til Nr. 7 i III.
8. Alfred Lund,	Søn af Kreaturhandler L.
9. Svend Wittrup,	Broder til Nr. 5 i II b.
10. Christian Lillelund,	— — — 5 i III.
11. Carl Østerby,	Søn af afd. Konditor Ø.
12. Christian Ettrup,	— — Skibsfører E.
13. Georg Andersen,	— — Ølhandler A

I Kl.

b)

1. Johannes Schousbøe,	Søn af Sognepræst S. (Taasinge)
2. Poul Møller,	— — Kjøbmand Fr. M.

3.	J. Ferdinand Johansen,	Søn af Formand ved Jærnbaneln J.
4.	Rasmus Nielsen,	— — Skibsfører N.
5.	Steffen Kiørboe,	— — Møller K.
6.	Hans V. Krag,	Broder til Nr. 8 i III og Nr. 2 i II a.
7.	Alexander Jørgensen, u,	Søn af afd. Kjøbmand J.
8.	Birger Rasmussen, u,	— — Jærnstøber R.
		a)
9.	Søren Nielsen,	Søn af Daglejer N.
10.	Andreas Hansen,	— — Kjøbmand Rasmus H.
11.	Christian Berg,	— — Organist B.
12.	Anders Jørg. Andersen,	— — Værtshusholder Chr. A.
13.	Frederik Ernst, u,	— — afd. Bager E.
14.	Christian Janson,	— — Sagfører J.
15.	Carl Møller,	Broder til Nr. 2 i b)
16.	Johannes Rasmussen,	Søn af Lærer ved Borgerisk. R.
17.	Rasmus Pedersen,	— — Skibsreder Otto P.
18.	Hans Bertel Bruun,	— — Kjøbmand H. B. B.
19.	Heinrich Rødtne, u,	— — Portør R.
20.	Marius Gormsen,	— — Klodsemager G.
21.	Valdemar Gundorph, u,	— — Kommissionær G.
22.	Peter R. J. Rud, u,	— — Krydstoldassistent Rud Jensen.
23.	Carl Nielsen, u,	Broder til Nr. 12 i II b.
24.	Axel Jensen,	Søn af Ekviperingshandler J.
25.	Ludvig V. Sand, u,	Broder til Nr. 7 i V.

NB. u. o: den ufuldstændige Undervisningsgrad.

IV.

Lærerne.

N. Th. A. Thomsen, cand phil. (1869), Skolens Inspektør fra
April 1883.

- A. L. P. Nielsen, Seminarist (1874), fra Januar 1876.
 H. A. Rasmussen, Seminarist (1883), fra Januar 1886.
 H. P. Mathiassen, Seminarist (1885), fra Februar 1886.
 A. B. Albrechtsen, Seminarist (1881), fra Januar 1882 ved
 Skolevæsenet i Assens, fra August 1889 ved Realskolen.

Fagfordelingen har ~~fra Januar 1889~~ været, som følger:

Inspektøren:	Religion	i V, IV.	
	Dansk	i V, IV+III, II b.	
	Fransk	i V, III, II b.	
	Historie	i V, IV+III	34 T.
A. L. P. Nielsen:	Engelsk	i V.	
	Historie	i II b, II a, I.	
	Regning	i V+IV.	
	Mathematik	i V, IV, III, II b, II a.	
	Tegning	i V, IV	38 T.
H. A. Rasmussen:	Dansk	i II a, I.	
	Engelsk	i IV+III, II b, II a, I.	
	Naturlære	i V, IV, III	
	Skrivning	i II a I.	39 T.
H. P. Mathiassen:	Tysk	i V, IV, III, II b, II a, Ib	
	Geografi	i V, IV+III, II b, II a, I.	
	Regning	i III,	
	Skrivning	i IV+III, II b, ...	39 T.
A. B. Albrechtsen:	Religion	i III, II b, II a, I.	
	Naturhistorie	i V, IV+III, II b, II a.	
	Regning	i II b, II a, I.	
	Tegning	i III+II b, II a, I.	38 T.
			Sum 188 T.

NB. Det maa erindres, at en Dél af disse saakaldte Timer kun ere paa $\frac{3}{4}$ Time.

V.

Fagfordelingen og Timetallet i Klasserne.

Fag.	I.	II a.	II b.	III.	IV.	V.	Sum.	
Religion	3	3	3	2	1 ^{1/2}	1 ^{1/2}	13	
Dansk	6	5	4		3	1	4	23
Engelsk	4	3	3		3	1	4	18
Tysk	b 3	4	3	3	4	4	4	21
Fransk	»	»	5	4	»	4	4	13
Historie	3	3	3		4		3	16
Geografi	2	2	2		2		2	10
Naturhistorie	»	2	2		2	1 ^{1/2}	2 ^{1/2}	9
Regning	4	4	4	4		2		18
Mathematik	»	3	3	4		5	6	21
Naturlære	»		»	2		2	3	7
Skrivning	4	3	2		2		«	11
Tegning	2	2	1	1		1	1	8
Sum	<u>28</u> b 31	34	<u>35</u> 36	1	<u>19</u> 36	<u>16</u> 34	<u>2</u> 34	188

Hertil kommer **Sang**, 3 Timer om Ugen, fordélte paa den S. 12 angivne Maade (Hr. A. L. P. Nielsen), og **Gymnastik (Svømning)**, hvor der er to Partier, hvoraf I og IIa danne det ene, de øvrige Klasser det andet, hvert med 4 Timer om Ugen, det Timetal, der ved Dimissionstilladelsen er krævet (Hr. H. A. Rasmussen).

I er toaarig, b betegner andet Aar.

VI.

De i de enkelte Fag benyttede Lærebøger
og gennemgaaede Pensa.

Religion.

- I Kl. Anger: Udtog af den bibelske Historie for højere Borgerskoler, Real- og Latinskoler. Af det nye Testament S. 79--122, dog med Forbigaaelse af de vanskeligere Afsnit.
Balslev: Catechismus. De ti Bud til Læren om Synden (til S. 25).
En Dél Psalmer lærte.
- II Kl. a. Anger: Udtog. Af det nye Test. S. 79--122.
Balslev: Catechismus. Fra Læren om Synden til den tredje Artikel (S. 25--48).
En Dél Psalmer lærte.
- II Kl. b. Anger: Udtog. Af det nye Test. fra Lidelseshistorien til Apostelkirken (S. 122--153). Desuden repeteret den første Afdeling af det nye Test. (S. 79--122).
Balslev: Catechismus. Tredje Artikel og Fadervor (S. 48--64). Repeteret Læren om Synden og første Artikel (S. 25--36).
En Dél Psalmer lærte.
- III Kl. Anger: Udtog. Det nye Test. til Apostelkirken (S. 79--153).
Balslev: Catechismus. Repeteret de ti Bud og den tredje Trosartikel; læst Sakramenterne (S. 1--25, 48--56, 65--72).
- IV Kl. Af det nye Testamente læst »Apostlenes Gjæringer«. Gennemgaaet Partier af Oldtidens Kirkehistorie med Ingerslev: »Romerstaten og de Kristne som Grundlag«.

- V Kl. Læst Slutningen af »Apostlenes Gjerninger«. Kirkehistorien som IV Kl.

Dansk.

- I Kl. Pio og Wimmer: Læsebog for de lavere Klasser. Bogen læst og repeteret.
Grammatik mundtlig, navnlig Ordanalyse.
Hver anden Uge 1, hver anden Uge 2 Diktatstile.
- II Kl. a. Pio og Wimmer: Læsebog for Mellemlklasserne. Bogen læst og repeteret.
Grammatik mundtlig: Ord- og Sætningsanalyse.
Hver anden Uge 1, hver anden Uge 2 Diktatstile.
- II Kl. b. Pio og Wimmer: Læsebog for Mellemlklasserne, læst og repeteret.
Grammatik mundtlig (navnlig Sætningsanalysen.)
2 til 3 Diktatstile maanedlig, sjældnere Gjenfortællingsstile.
- III og IV Kl. Til Oplæsning og Analyse benyttes Pio og Wimmer: Læseb. for Mellemlkl. *)
Grammatik mundtlig. i Hjemmestil om Ugen (Æmnerne navnlig historiske, geografiske, naturhistoriske, undertiden lokalt beskrivende, sjældnere frie).
- IV Kl. Desuden Oehlenschläger: »Hakon Jarl« og Hauch: »Søstrene paa Kinnekullen«.
- V Kl. Borchsenius og Winkel Horn: Læsebog for Skolernes mellemste og højere Klasser. Af Literatur-Afsnittet S. 251—447 med adskillige Forbigaaelser. — Borchsenius og Winkel Horn: Hovedværker i den danske Literatur I og II, med Forbigaaelser og Suppleringer. — Bojesen: Sproglære.

*) Det har i indeværende Skoleaar ikke ladet sig gjøre at indføre den ellers i disse Klasser brugte Læsebog, da den ikke forelaa med den nye Retskrivning, der vil blive obligatorisk, inden III Kl.'s Elever skulle dimitteres.

26 Hjemmestile (Æmnerne: 1. Modsætningen mellem Østjyllands og Vestjyllands Naturforhold. 2. Vore danske Slanges. 3. Textilindustrien og dens Raastoffer. 4. Jakob i Holbergs »Erasmus Montanus«. 5. De store Stettlande i Sydamerika. 6. Bonapartes første italienske Felttog. 7. Vore Skoves Dyreliv om Vinteren. 8. Rhinen som Samfærdsels- og Kulturvej. 9. Muhammedanismen i Europa. 10. Kristendommens Indflydelse paa Hjemmet. 11. Hunden og dens Betydning for Mennesket. 12. Storbritanniens Industri og Handel. 13. Elektriciteten i Menneskets Tjeneste. 14. Englands og Frankrigs Kamp om Herredømmet paa Havel. 15. Palmernes Udbredelse og Betydning. 16. Lise og Birthe i Ewalds »Fiskerne«. 17. Amerikas Urbefolkning før og nu. 18. Havfiskeriet ved Europa. 19. En Beskrivelse af en eller anden dansk Egn. 20. Samfærdselsmidlernes Udvikling. 21. Napoleon den stores Tog til Rusland. 22. Australlandets Dyreliv. 23. De danske Vande før og nu. 24. Vinavlen i Europa. 25. Lieutenant v. Buddinge i Hostrups »Gjenboerne«. 26. Hvilke Insekter ere til Gavn for Menneskene ved de Produkter, de yde?)

Til Afgangsprøven opgives:

Holberg: »Jeppe paa Bjærget« og »Erasmus Montanus«, Ewald: »Fiskerne«, Wessel: »Kjærlighed uden Strømper«, Baggesen: »Kalundborgs Krønike«, Oehlenschläger: »Hakon Jarl«, Grundtvig: »Harald Blaatand og Palnatoke«, Blicher: »Marie«, Ingemann: Brudstykker af »Valdemar den store og hans Mænd«, Hauch: »Tiberius«, Heiberg: »Aprilsnarrene«, Poul Møller: »Hans og Trine«, Fru Gyllembourg: »En Hverdagshistorie«, Hertz: »Sparekassen«, H. C. Andersen: »Snedronningen«, Paludan-Müller: »Abels Død« og »Den ottende Kunst«, Hostrup: »Gjenboerne«, Goldschmidt: »Den flyvende Post«. Desuden Partier af Literatur-Afsnittet i Borchsenius og Winkel Horn: Læsebog for Skolernes mellemste og højere Klasser (heri Stykker af Wessel, Blicher, Ingemann, Hertz, Winther o. fl.)

Engelsk.

- I Kl. a. Listov: Ledetraad I. Til S. 60 (Stk. 1—146).
 b. Listov: Ledetraad I. Fra S. 58 Bogen ud, samt de første 50 Stk. af Listov: Ledetraad II (til S. 24).
- II Kl. a. Listov: Ledetraad II fra Stk. 50 (S. 24) og af III indtil S. 27 (Stk. 150).
- II Kl. b. Listov: Ledetraad III. Fra Stk. 150 Bogen ud.
 Listov: Læsestykker og Stiløvelser I, Stk. 1—36 (S. 1—52).
 J. Lund: Grammatik, til de uregelmæssige Verber (S. 35), dog med adskillige Forbigaaelser.
 Skriftlige Øvelser paa Tavle.
- III og IV Kl. Listov: Læsestykker og Stiløvelser I S. 57—87.
 Listov: Læsestykker II. S. 1—103.
 Boysen: Digte. S. 1—21.
 J. Lund: Grammatik til de uregelmæssige Verber.
- III Kl. Særskilt en Hjemmestil om Ugen, med Benyttelse af de danske Stykker i Listov: Ledetraad IV.
- IV Kl. Særskilt Hansen og Magnussen: Versioner. 1 Version om Ugen (Stk. 1—45), dels hjemme, dels paa Skolen.
- V Kl. Listov: Læsestykker II. S. 118—155 repeteret.
 Listov: Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter I. S. 1—56, 81—97.
 Boysen: Engelske Digte til Skolebrug. Bogen ud (S. 41—59); repeteret hele Bogen.
 J. Lund: Grammatik.
 Til kursorisk Læsning benyttet:
 Collins: After dark. S. 218—262.
 Hansen og Magnussen: Versioner. Fra Stk. 32 Bogen ud, en Del Stykker mundtlig, det langt overveiende Antal som Hjemmearbejde.

Som de efter Anordningen af 30te August 1881 forlangte 300 Sider er opgivet:

Listov: Læsestykker II, S. 3—204.

Listov: Udvalg I, S. 1—56, 81—97.

Boysen: Digte (S. 1—59).

Heraf opgives til mundtlig Prøve, ifølge Cirkulære af 10ende Marts 1882:

Listov: Læsestykker II, S. 118—155.

Listov: Udvalg, S. 1—56, 81—97.

Boysen: Digte, (S. 1—59).

Tysk.

Kl. b. Kaper og Simonsen: Læsebog for Begyndere, S. 1—45.

Kaper: Stiløvelser for Begyndere, S. 1—26.

Kaper: Skema til Formlæren.

II Kl. a Kaper og Simonsen: Læsebog for Begyndere, S. 45—120 (Bogen ud).

Kaper: Stiløvelser for Begyndere, S. 22—53, med Undtagelse af »Blandede Øvelser«.

Kaper: Skema til Formlæren.

II Kl. b. Kaper: Læsebog for Mellemlasser, 5te Udg. S. 1—48.

Kaper: Stiløvelser I, fra S. 51 Bogen ud, med Undtagelse af »Blandede Øvelser«.

Kaper: Sproglære. Formlæren med enkelte Forbigaaelser.

En Hjemmestil (efter Stiløvelserne) om Ugen.

III Kl. Kaper: Læsebog for Mellemlasser, 4de Udg. S. 48—111.

Kaper: Stiløvelser II, S. 1—44, med Undtagelse af de blandede Øvelser.

Kaper: Sproglære. Formlæren. Af Ordføjningslæren til Dativ (S. 106).

En Hjemmestil hver Uge, med Benyttelse af Stiløvelsernes blandede Øvelser.

IV Kl. Kaper: Læsebog for Mellemlklasser, 5te Udg. S. 115—230.

Til kursorisk Læsning er benyttet:

Gerstäcker: »Irrfahrten« S. 3—85.

Kaper: Stiløvelser II. Fra Dativ til »Blandede Øvelser« (S. 44—68).

Kaper: Sproglære.

i Hjemmestil (efter Kaper) om Ugen.

V Kl. Kaper: Læsebog for Mellemlklasser, 4de Udg. Repeteret S. 111—214.

Schiller: »Wilhelm Tell« (Kapers Skoleudgave, andet Oplag 1884). Læst hele Bogen; repeteret de tre sidste Akter (S. 69—164).

Til kursorisk Læsning er benyttet:

Gerstäcker: »Irrfahrten« S. 69—129.

Schiller: »Balladen« (Ey's Udgave) S. 13—21, 24—40.

Kaper: Sproglære, repeteret.

i Hjemmestil (efter Kaper) hveranden Uge.

Som de efter Anordningen af 30te August 1881 forlangte 250 Sider er opgivet:

Kaper: Læsebog for Mellemlklasser, Udg. 1883, Prosa S. 1—193, Poesi S. 193—214.

Schiller: »Wilhelm Tell«. (S. 1—164).

Heraf opgives til mundtlig Prøve i Følge Cirkulære af 10ende Marts 1882:

Kaper: Læsebog, S. 111—193; 193—214.

Schiller: »Wilhelm Tell«. De tre sidste Akter (S. 69—164).

Fransk.

II Kl. b. Pio: Lærebog for Begyndere, Stk. 1—77 (S. 7—52).
Af Grammatiken bag i Pio's Bog læst Formlæren, med
Forbigaaelser.

Skriftlige Øvelser paa Skolen (hyppigst efter de danske
Stykker i Pio's Bog, sjældnere Opgaver i Grammatik).

III Kl. Pio: Lærebog for Begyndere, St. 70—88 (S. 46—60),
»Contes« (S. 61—75).

Abrahams og Arlaud: Læsestykker for Mellemlas-
serne, 2den Udg., S. 1—26.

Kursorisk er af Pio's Lærebog læst »Dialogues« og
«Lettres» (S. 77—92).

Grammatiken bag i Pio's Bog paany og fyldigere
gjennemgaaet.

I Hjemmestil (efter Pio) om Ugen.

V Kl. Abrahams og Arlaud: Læsestykker for Mellemlas-
serne, 2den Udg. S. 101—156 (Bogen ud).

Abrahams og Arlaud: Noveller og Fortællinger II
(S. 1—94).

Til kursorisk Læsning er benyttet:

Abrahams og Arlaud: Noveller og Fortællinger I
(S. 37—103).

Af Corréard: Histoire de France. Époque contem-
poraine (Paris 1889) læst: Conquête de l'Algérie (S.
359—370).

Münster: Grammatik.

I den største Dél af Skoleaaret hver anden Uge enten
Stil (efter Pio), eller Version (efter Abrahams' og Ar-
laud's Bøger), udarbejdede hjemme.

Som de efter Anordningen af 30te August 1881 for-
langte 250 Sider er opgivet:

Abrahams og Arlaud: Læsestykker for Mellemklasser, 2den Udg. (S. 1—156).

Abrahams og Arlaud: Noveller og Fortællinger II (S. 1—94).

Heraf opgives til mundtlig Prøve i Følge Cirkulære af 10ende Marts 1882:

Abrahams og Arlaud: Læsestykker for Mellemklasserne S. 112—156.

Abrahams og Arlaud: Noveller og Fortællinger II (S. 1—94).

Historie.

- I Kl. Bloch: Mindre Lærebog. Af Danmarkshistorien forfra til 1766 (S. 96—119, 174—192).
Af Oldtidens Verdenshistorie til Roms Anlæggelse (S. 1—33).
- II Kl. a. Bloch: Mindre Lærebog. Verdenshistorien fra Roms Anlæggelse til den franske Revolution (S. 33—96, 120—147).
- II Kl. b. Bloch: Lærebog for Realskoler I. Oldtiden og af Middelalderen til Korstogene (S. 1—113).
- III og IV Kl. Bloch: Lærebog for Realskoler I. Middelalderen, af Nordens Historie, dog kun det første Afsnit (S. 89—155).
Bloch: Lærebog for Realskoler II. Reformationsperioden (S. 1—40).
- V Kl. Bloch: Lærebog for Realskoler. Læst II fra Revolutionen (S. 137—224). Summarisk Repetition af I og II.

Geografi.

- I Kl. Erslev IV. Af Europa til Belgien (S. 17—55).
- II Kl. a. Erslev IV. Fra Belgien Bogen ud (S. 55—120), desuden den matematiske Geografi (S. 1—6), af den fysiske S. 11—18.

- II Kl. b. Erslev II. Fra Danmark til Mellemeuropa (S. 23—95).
 III og } Erslev II. Fra England Bogen ud (S. 154—290); Ind-
 IV Kl. } ledningen (S. 1—22).
 V Kl. · Erslev II. Repeteret hele Bogen.

I alle Klasser benyttes (med faa Undtagelser) Erslevs større Atlas.

Naturhistorie.

- II Kl. a. Lütken: Zoologi Nr. 2. Pattedyr og Fugle (S. 17—115).
 II Kl. b. Lütken: Nr. 2. Krybdyr, Padde og Fiske (S. 115—172).
 III og } Lütken: Nr. 2. Af Hvirveldyrene, Pattedyr og Fugle
 IV Kl. } (S. 17—115).
 IV Kl. Desuden Strøm: Kortfattet Plantelære. 2det Oplag. Formlæren og Begyndelsen af Systemet (S. 1—40).
 V Kl. Lütken: Nr. 2. Leddyr og Bløddyr (anden og fyldigere Gjennemgang). Kort Repetition af hele Bogen. Strøm: Kortfattet Plantelære. Fra de frikronbladede Planter Bogen ud (S. 36—107); repeteret hele Bogen.

Regning.

- I Kl. Tavleregning efter Nielsen I (19, hvoraf 8 midt i Bogen, 11 i Slutningen); Nielsen II (5, i Begyndelsen af Bogen); Hansen I (1 Elev).
 Hovedregning: Frie Opgaver til Indøvelse af Tabetterne og Talbehandling, samt Opgaver valgte af Matzen: Hovedregningsopgaver I.
 II Kl. a. Tavleregning efter Nielsen II (5 i Begyndelsen af, 4 midt i, 3 i Slutningen af Bogen); Hansen III (1 Elev). Hovedregning efter Chr. Hansen I, samt Opgaver valgte af Matzen II (S. 1—17) og III (S. 13—23).

- II Kl. b. Tavleregning efter Nielsen II (5 midt i Bogen, 7 i Slutningen). Desuden en Dél dikterede Opgaver. Hovedregning efter Femmer II (S. 11—24); Matzen III (S. 19—33).
- III Kl. Tavleregning efter Hansen III (1 i Begyndelsen, 2 i Midten, 4 i Slutningen af Bogen); Hansen IV (1, i Begyndelsen).
Hovedregning efter Chr. Hansen I og af II til S. 19.
- IV Kl. Tavleregning efter Nielsen II (1, i Slutningen), Hansen III (2, 1 i Begyndelsen, 1 i Slutningen) Desuden dikterede Opgaver (2 om Ugen).
- V Kl. Tavleregning efter Hansen III og Hansen IV; desuden dikterede Opgaver (omtr. 2 om Ugen).

Mathematik.

I alle de Klasser, der læse Faget, benyttes Henrik Smith: *Mathematik*.

- II Kl. a. *Arithmetik*. Indledning § 2, 1ste Afsnit § 1—5 Stk. 56 (Talrækken, Talsystemet, Addition. Subtraktion, Multiplication, Division. — S. 7—8, 9—27).
- Geometri*. Indledning § 1, 1ste Afsnit § 1—4 (Hovedinddelinger af Linier, Flader og Legemer. Kongruens; Linier. — S. 5—7, 110—123).
- II Kl. b. *Arithmetik*. 1ste Afsnit § 5, 6 og 10, Stk. 139—151 (Division. Brøker og Decimalbrøk. — S. 24—44, 77—82).
- Geometri*. 1ste Afsnit § 4 og 5 (Flader; Legemer). 2det Afsnit § 1—4 (Vinkler, vinkelrette Linier og Skraalinier, Paralleller, Trekkanter) (S. 123—148).

- III Kl.   Arithmetik. 1ste Afsnit § 7, 8 til Stk. 115 og 9 til Stk. 129 (Proportioner, Potensopløftning og Roduddragning) (S. 45—59, 61—68).
           Geometri. 2det Afsnit § 5—8 (Mangekanter, Parallelogrammer, Cirklen, Opgaver. — S. 148—174).
- IV Kl.   Arithmetik Af 1ste Afsnit § 9 (Roduddragning); af § 10 (Decimalbrøk) Stk. 151—154. — Af 2det Afsnit § 1—4 (Ligninger af 1ste, af 2den Grad, med en og flere ubekjendte) (S. 61—76, 82—98).
           Geometri. 3dje Afsnit (Arealer, Transversaler og Lighedannethed, Opgaver — S. 174—222).
- V Kl.   Arithmetik. Af 2det Afsnit § 5—8 (Logarithmer, exponentielle Ligninger, Rækker, Renteregning. — S. 100—109) læst; hele Arithmetiken repeteret.
                   Schlömilchs Logarithmetavle benyttet.
           Geometri. 4de Afsnit § 1—2 (Regulære Pylogoner). Cirkelns Udmaaling — S. 223—239) læst; hele Geometrien repeteret.

I alle fire Klasser talrige Opgaver, i II a kun paa Skolen; i II b undertiden, i III, IV og V regelmæssig tillige arithmetiske, i IV og V endvidere geometriske hjemme. Til arithmetiske Opgaver er der gjort Udvalg af Steens, Møllers og Bergs Samlinger. De geometriske Opgaver ere valgte af Steens, Bergs og J. Petersens Samlinger. — I IV er Buchwald og Steenberg: »Plangeometrisk Konstruktionsbog« I benyttet.

Naturlære.

- III Kl.   Victor Borgen: Mindre Naturlære for Borger- og Almueskoler gennemgaaet og repeteret. Adskillige

Tilføielser, navnlig af Hensyn til de Elever, der forlade Skolen i denne Klasse.

- IV Kl. Karl Schmidt: Mindre Lærebog. Draabeflydende og luftformige Legemers Ligevægt, molekulære Kræfter, Varme, Magnetisme og Elektricitet (S. 44—206).
- V Kl. Karl Schmidt: Mindre Lærebog. Elektricitet, Bevægelse, Lyd (S. 161—253); repeteret hele det til Afgangsprøven krævede Pensum.

Skrivning.

- I Kl. Sammenskrift og enkelte Bogstaver (efter Lærerens Forskrift).
- II Kl. a. Sammenskrift (efter Lærerens Forskrift).
- II Kl. b. Sammenskrift (dels efter Lærerens Forskrift, dels efter Skolens Apparat).
- III og
IV Kl. } Sammenskrift.

Tegning.

- I Kl. Forberedende Øvelser efter Stuhlmann
- II Kl. a. C. V. Niensens Hæfter.
- II Kl. b. } C. V. Niensens Hæfter og Hetsh: Konturtegninger.
III Kl. }
- IV Kl. Geometrisk Tegning med Benyttelse af Buchwald og Steenberg: Plangeometrisk Konstruktionsbog, 1 Hefte.
- V Kl. Geometrisk Tegning, der slutter sig til det plangeometriske Kursus.

Sang.

- I—IV Kl. I I deltage alle, i II a 11, i II b 8, i III 5, i IV 1 Elev. Undervisningen ledes i Overensstemmelse med Sangregulativet for Realskoler, dog med visse Ændringer, som Sanginspektøren har billiget, efter at han havde

gjort sig nærmere bekendt med Skolen. -- I den Side 12 omtalte videregaaende Undervisning deltagte 20 Elever (i l 4, i II a 9, i II b 3, i III 3, i IV 1).

Gymnastik.

Øvelserne i Overensstemmelse med Oberstløjtnant Amsinck:

Lærebog.

I Kl.	De fleste af de forberedende Øvelser, Gang og Løb, enkelte blandede Øvelser, Ligevægtsøvelser, Springøvelser, Klavreøvelser, Øvelser i Svingreb og med Trækketov, lidt Voltigering og Marche.
II, III, IV, V Kl.	Alle forberedende Øvelser, Gang og Løb, blandede Øvelser, forberedende og egentlige Smidighedsøvelser, Ligevægtsøvelser, Spring, Klavring, Øvelser med Reb, Voltigering, Øvelser i Trapez og Ringe, samt Marche.

Svømning.

Faget blev, væsentlig paa Grund af den tidligere Svømmelærers Førfald, ikke drevet i Slutningen af August 1889.

I indeværende Aars Juni er der fra det Tidspunkt, da Temperaturen overhovedet tillod at gaa i Vandet, hidtil kun drevet Badning.

VII.

Skolens Samlinger.

Til **Historie** er anskaffet »Verdenshistorien i Billeder« (1889) samt to illustrerede fædrelandshistoriske Værker: Holst og Larsen:

»Felttogene i vore første Frihedsaar« (1888) og Schiøtt: »1864« (1889).

Til **Geografi** er anskaffet Wetzel: Wandkarte für die mathematische Geographie, Berlin 1884. Siersted: Skematisk Oversigtskort over Alperne (1889). »Fysisk-geografisk Kort over Danmark« og Lauridsen: Kort over Fyns Stift (1889).

Den Samling, der skal støtte Undervisningen i **Naturhistorie**, har modtaget forskjellige Udvidelser. Skolen, der allerede gennem Elever har modtaget enkelte Gaver til Samlingen, vil sætte megen Pris paa fremdeles at modtage saadanne Vidnesbyrd om en virksom Interesse for dens Gjerning.

Fra Pastor Holm (Gamtofte) har Skolen modtaget en sort Stork samt flere færøiske Fugle.

Den zoologiske Samling af udstoppede, skeletterede og i Spiritus opbevarede Dyr er ved de i Skoleaarets Løb foretagne Anskaffelser i det væsentlige bragt i Overensstemmelse med, hvad der er normeret ved Undervisningsministeriets Cirkulære af 5te Marts 1888.

Fra Undervisningsministeriet er modtaget Schiødte: Zoologia danica. 1—3 Hefte. (1878, 81, 82).

Skolen har i Finantsaaret 1889—90 haft Dél i den til Reparationer og mindre Nyanskaffelser bestemte Sum, der efter Tur tilstaas Realskolerne; da imidlertid den ministerielle Tilsynsmand ved Sygdomsforfald er bleven forsinket indtil den 8nde Juni, ville de Realskolen tilkommende nye physiske Apparater først blive Skolen tilstillede i Løbet af denne Maaned.

Den første Begyndelse til en kunsthistorisk Samling har Skolen faaet i Skikkelse af en Del Lithografier efter Arbejder af Thorvaldsen. Ligesom Schiødtes ovennævnte Værk, ere de tilstillede Skolen fra Undervisningsministeriet.

VIII

Skolens Lokaler og Materiel.

Som i de tre sidste Skoleaar, har det været nødvendigt til de sex Klasser (III og IV ere jo i Halvdelen af Skoletiden adskilte) at hjælpe sig med 5 Klasseværelser, hvad der, ligesom tidligere, har ladet sig gjøre ved at ordne de enkelte Klassers Skoletid paa en efter dette Krav afpasset Maade, noget, som uden Vanskelighed lod sig forbinde med det S. 13 omtalte Hensyn.

IX.

Skolens økonomiske Forhold.

Det, som næste Side vil udvise, meget høje Skolebudget for Kalenderaaret 1889 er i det væsentlige fremkommet ved, at hele Udgiften ved Opførelsen af det i Efteraaret 1888 paabegyndte, i Foraaret 1889 til Kommunen afleverede nye Gymnastikhus falder dette Aar til Byrde. Opførelsen af Bygningen har, tillige med de af Byggegrundens Beliggenhed krævede Indhegninger m. m., kostet omtrent 9600 Kr., hvoraf dog kun Halvdelen bør henregnes til Realskolens Budget, idet Gymnastikhuset er fælles for begge Kommunens Skoler. Fradrages denne Sum, der jo er en aldeles extraordinær Udgift, bliver dog Kommunens Tilskud omtrent 450 Kr. større end forrige Aar. Dette hidrører fra en Stigning af Lønninger samt af Udgifter til Undervisningsmateriel (væsentlig til den zoologiske Samling) og, i mindre Omfang, til Anskaffelsen af Skolemateriel, hvilken sidste atter tildéls staar i Forbindelse med det nye Gymnastikhus, der i ikke ringe Omfang krævede nyt Materiel. — Paa Indtægtssiden er Statstilskuddet uforandret, medens Skolepengene ere stegne noget, hvad der dog ikke er hidført ved Tilgangen til den i Kalenderaarets sidste Maaneder bestaaende nye Undervisningsgrad.

**Oversigt over Realskolens Udgifter og Indtægter
i Aaret 1889.**

Udgifter.	Kr.
1) Lønninger (herunder fast aarligt Bidrag til Kæmnerløn, Korrespondance- og Repræsentations-Udgifter, Omkostninger ved Tilsynet ved skriftlig Afgangsexamen) samt Avertissementer og Tryksager	7525
2) Undervisningsmateriel (a. Bøger, Kort, Tegninger, Samlingsgjenstande m. m.) (b. Protokoller, Papir, Penne, Blæk, Kridt, Tusch m m.) . . .	325
3) Skolemateriel (Borde, Bænke, Gymnastikrekvisiter m m.) [Anskaffelse, Vedligeholdelse og Anbringelse.]	275
4) Skolelokaler (3: den paa disse faldende Dæl af Renten af Bygningens Kjøbesum, samt Vedligeholdelse, Skatter og Forsikring)	5100
5) Omkostninger ved Lokalernes Benyttelse (a. Rénholdelse) (b. Belysning). (c. Brændsel).	425
Sum	13650
Indtægter.	
Skolepenge (herunder Indskrivningspenge til Forberedelses-examen)	2425
Statstilskud	1500
Sum	3925
Altsaa var Kommunens Tilskud	9725

Skolepengenes Størrelse er i I 3 Kr., i II (a og b) 4 Kr., i III 5 Kr., i IV 6 Kr., i V 8 Kr. Elever af den indskrænkede Undervisningsgrad betale kun halve Skolepenge.

Naar to eller flere Brødre samtidig besøge Skolen, betaler kun den første fulde Skolepenge, medens der for den anden og tredje gives 25 pCt. Moderation, og den fjerde samt de følgende gaa frit. (Den nye Skoleplans § 6).

Skolen tilstaar omtrent $\frac{1}{10}$ af sine Elever **Friplads**. Sønner af Kommunens Lærere ere som saadanne Gratister.*) Desuden bortgives to Fripladser aarlig til Elever fra Borger-skolen. Der forlanges, at de skulle være vel anbefalede med Hensyn til Flid og Evner, og at Forældrene skulle være uformuende (den nye Skoleplans § 6). Fra 1889 ere 2 saadanne Fripladser bortgivne. — Endvidere bortgiver Byen et. 1652 oprettet **Skolelegat** (2 Portioner), der er større end Kontingentet i I—III, omtrent dækker det i IV og altsaa er noget mindre end det i V. — Endelig har Assens og Omegns Spare- og Laanekasse oprettet **3 Fripladser**, 1 for en Elev fra Byen, 2 for Elever fra Landet. De bortgaves første Gang fra Oktober 1885 at regne. Fordelingen er i Øieblikket, som følger:

	Byens Fripladser.			Skolelegat.	Sparekassens Fripladser for:		Sum.
	Ordinære.	Extraordinære.	Elev. fra Borger-skolen.		By-elev.	Land-elever.	
I Kl.	$\frac{1}{2}$	1	2	»	»	»	$3\frac{1}{2}$
II Kl. a.	$1\frac{1}{2}$	3	»	»	»	»	$4\frac{1}{2}$
II Kl. b.	»	1	»	1	1	»	3
III Kl.	3	»	»	»	»	»	3
IV Kl.	»	2	»	»	»	»	2
V Kl.	1	»	»	1	»	2	4
Sum	6	7	2	2	1	2	20

*) Extraordinære Gratister ere ogsaa, som anført S. 10, de to kvindelige Elever i IV Kl.

X.

Afgangsprøven.

Til denne Prøve, almindelig Forberedelsesexamen, har Skolen i Aar indstillet 6 Elever. De af Undervisningsinspektøren beskikkede Censorer: Realskolebestyrer Lund (Rudkjøbing), Overlærer Lauridsen (Fanø) og Lærer Busk (Odense) ville déltage i Censuren af 6 Fag.

a) **Skriftlig Dél.**

er afholdt

Tirsdagen den 10ende Juni

Kl. 8—12. Udarbejdelse i Modersmaalet.

— 4—8. Praktisk Regning.

Onsdagen den 11te Juni

Kl. 8—12. Arithmetisk Udarbejdelse.

Torsdagen den 12te Juni

Kl. 8—12. Geometrisk Udarbejdelse.

— 4—8. Oversættelse fra Engelsk.

b) **Mundtlig Dél.**

Lokale **A.**

Lørdagen den 28nde Juni.

Kl. 8.	Dansk	} Inspektøren. Skolebestyrer Lund
— 3 ¹ / ₂ .	Historie	

Onsdagen den 2den Juli.

Kl. 8. Fransk. Inspektøren. Amtsforvalter Holst.

Torsdagen den 3dje Juli.

Kl. 10.	Engelsk.	A. L. P. Nielsen	} Overl. Lauridsen.
— 3.	Naturhistorie.	A. B. Albrechtsen	

Lørdagen den 5te Juli.

Kl. 8. Geografi. H. P. Mathiassen. Distriktslæge Krag.

— 3¹/₂. Tysk. H. P. Mathiassen. Pastor Ipsen.

Tirsdagen den 8nde Juli.

Kl. 8.	Mathematik.	A. L. P. Nielsen	} Lærer Busk.
— 2.	Naturlære.	H. A. Rasmussen	

XI.**Aarsprøven.****a) Skriftlig Dél****Lokale. Mandagen den 30te Juni**

B. Kl.	7 ³ / ₄ —	9 ³ / ₄	III Kl.	Engelsk Stil.
— —	8	—11	IV Kl.	Dansk Stil.
C. —	8	—11	I Kl.	Regneopgaver.
C. —	2	— 3	I Kl.	Dansk Diktat.
B. —	2	— 5	III Kl.	Mathematiske Opgaver.
— —	2 ¹ / ₄ —	5 ¹ / ₄	IV Kl.	Geometrisk Udarbejdelse.

Tirsdagen den 1ste Juli.

B. —	8	—11	IV Kl.	Engelsk Version.
— —	8	—11	III Kl.	Dansk Stil.
C. —	8	—11	II Kl. a.	Regneopgaver.
C. —	2	— 3	II Kl. a.	Dansk Diktat.
B. —	2	— 4	III Kl.	Fransk Stil.
— —	2 ¹ / ₄ —	5 ¹ / ₄	IV Kl.	Arithmetisk Udarbejdelse.

Onsdagen den 2den Juli.

C. —	9 ³ / ₄ —	11 ³ / ₄	III Kl.	Tysk Stil.
— —	10	—12	IV Kl.	Tysk Stil.
C. —	1	— 2	II Kl. b.	Dansk Diktat.
B. —	2	— 5	III Kl.	Regneopgaver.
— —	2 ¹ / ₄ —	5 ¹ / ₄	IV Kl.	Regneopgaver.
C. —	3	— 6	II Kl. b.	Regneopgaver.

b) Mundtlig Dél.

I Censuren deltagte Skolekommissionens Formand, Pastor Ipsen, Amtsforvalter Holst (fhv. Medlem af Skoleudvalget) og alle Lærere ved Borgerkolen (Inspektør Wittrup, Hr. H. Rasmussen, Hr. Clausen og Hr. Stougaard).

Mundtlig Aarsprøve.	IV Kl.	III Kl.	II Kl. b.	II Kl. a.	I Kl. b.	I Kl. a.
Fredagen den 4. Juli.	A Kl. 7—9 ^{1/4} A Kl. 9 ^{1/4} —10 Naturhist. A. I.	Dansk. I. R. A Kl. 10 ^{3/4} —12 ^{1/4} Fransk. I. H.	B Kl. 7—9 Geogr. M. H. R. A Kl. 10 ^{1/4} —10 ^{3/4} Fransk. I. H.		B Kl. 9—10 Historie. N. M.	B Kl. 10 ^{1/4} — Historie. N.
Onsdagen den 9. Juli.	A Kl. 2—2 ^{3/4} Engelsk. R. I.	B Kl. 7—9 Geogr. M. H. R. A Kl. 2 ^{3/4} —4 ^{1/4} Engelsk. R. N. B Kl. 4 ^{1/2} —6 ^{1/2} Tysk. M. P. I.	A Kl. 7—8 ^{3/4} Dansk. I. R. A Kl. 8 ^{3/4} —10 Engelsk. R. N. B Kl. 2—4 Tysk. M. P. I.	A Kl. 10 ^{1/4} —12 ^{1/4} Mathemat. N. R. A Kl. 4 ^{1/2} —6 ^{1/2} Naturhist. A. S.	B Kl. 9—10 Religion. A. P. I.	B Kl. 10 ^{1/4} Religion A.
Torsdagen den 10. Juli.	A Kl. 7—9 ^{1/2} A Kl. 9 ^{1/2} —10 Mathemat. N. I.	Historie. I N. A Kl. 10 ^{1/4} —12 ^{1/4} Mathemat. N. A. B Kl. 5—6 ^{1/2} Naturlære. R. W.	B Kl. 9—10 Regning. A. M. A Kl. 2—3 ^{1/2} Religion. A. P. I.	B Kl. 10 ^{1/4} —12 Engelsk. R. W. A Kl. 3 ^{3/4} —5 ^{1/4} Religion. A. P. I.	B Kl. 7—7 ^{3/4} Engelsk. R. C. B Kl. 7 ^{3/4} —9 Tysk. M. C. B Kl. 2—4 ^{1/2}	Geografi. M.
Fredagen den 11. Juli.	A Kl. 7—8 Tysk. M. I. A Kl. 10 ^{1/4} —11 ^{1/4} Geografi. M. I. A Kl. 5 ^{1/2} —6 ^{1/2} Naturlære. R. W.	A Kl. 11 ^{1/4} —12 ^{1/4} Regning. M. N. A Kl. 2—3 ^{1/2} Religion. A. P. I.	B Kl. 2—4 Mathemat. N. R.	A Kl. 8—10 Historie. N. C. B Kl. 10 ^{1/4} —12 Dansk. R. A. B Kl. 4 ^{1/2} —6 ^{1/2} Tysk. M. C.	B Kl. 7—8 Dansk. R. C. A Kl. 4—5 ^{1/2}	B Kl. 8— Dansk. R. Regning. A.
Lørdagen den 12. Juli.		B Kl. 7—8 ^{1/4} Naturhist. A. S.	A Kl. 7—9 Historie. N. I. B Kl. 10 ^{1/4} —12 ^{1/4}	A Kl. 9—10 Regning. A. N. A Kl. 10 ^{1/4} —12 ^{1/4}		B Kl. 8 ^{1/4} — Engelsk R.

A og **B** angive Lokalerne. P. I. = Pastor Ipsen. H. = Amtsforvalter Holst. W. = Inspæktør Wittrup. H. R. = Lærer H. Rasmussen (Borgerskolen). C. = Lærer Clausen. S. = Lærer Stougaard. I. = Inspæktøren. N. = A. L. P. Nielsen. R. = H. A. Rasmussen. M. = H. P. Mathiassen. A. = A. B. Albrechtsen.

Mandagen den 14de Juli.

Lokale **A** Kl. 9^{1/2} finder Omflytningen Sted.

XII.

Optagelsesprøven.

For at optages i nederste Klasse skulle Drengene være 9 Aar gamle, dog at Dispensation fra denne Bestemmelse kan gives af Skolekommissionen med Skoledirektionens Samtykke for hvert enkelt Tilfælde. De skulle kunne læse færdigt, skrive nogenlunde fejlfrit efter Diktat, have lært de 10 Bud samt de vigtigste Fortællinger af det gamle Testamente, kunne den lille Tabel og regne de 4 Species i ubenævnte Tal, have lært lidt Danmarkshistorie, navnlig Sagnhistorie, indtil Kristendommens Indførelse og kjende Hovedpunkterne af den almindelige Geografi (Verdensdele, Verdenshave, Halvøer, Bugter, Stræder og Igl.), noget fyldigere for Fædrelandets Vedkommende, alt saaledes, at de have let ved at finde sig til Rette paa Landkortet.

Fordringen til Elever, der søge Optagelse i en af Skolens andre Klasser, er ikke fastslaaet af Kommunen, men vil i Hovedtrækkene kunne udledes af de i Aarets Løb

Aspirantens fulde Navn, Fødeaar og Fødselsdag, Faderens (Modrens, Værgens) Navn, Stilling og Bolig og en Udtalelse om hans Evner og Flid fra den Lærer eller den Skole, der har ledet hans Undervisning, samt Tilkjendegivelse af, om der for Aspiranten ønskes den fuldstændige eller den ufuldstændige Undervisningsgrad.

NB. De Forældre, der allerede skriftlig have anmeldt deres Sønner inden denne Maanedes Begyndelse, behøve kun at indsende Udtalelse fra den Skole, hvori Aspiranten gaar.

Prøven finder Sted Fredagen den 4de Juli Kl. 2. Der medtages Tavle, Griffel og Pen; Aspiranter til de højere Klasser medtage desuden de Bøger, de have benyttet, samt deres Stilebøger. Skolen foretrækker i øvrigt, at Aspiranter til de ældre Klasser møde ved og déltage i Aarsprøven for den Klasse, med hvilken de ønske at rykke op — men stiller dog navnlig til udenbys Aspiranter ikke noget Krav i denne Retning.

Udfaldet af Prøven meddeles Lørdagen den 5te Juli Kl. 2^{1/2}.

Til de eventuelle Landelever, der bestaa Optagelsesprøven, vil der ved Lægningen af Timeplanen for næste Skoleaar blive taget Hensyn, forsaavidt det lader sig gjøre.

Det nye Skoleaar

begynder Tirsdagen den 19de August Kl. 9^{1/2}. Pen og Papir til Timetabel medtages. For nye Elever svares intet Kontingent i August.

Tilføjelser og Rettelser.

- S. 18, Linje 1 fra neden: »Romerstaten og de Kristne som Grundlag«, læs «Romerstaten og de Kristne» som Grundlag.
- S. 21, — 14 fra — Ledetraad IV, læs Ledetraad III.
- 22, — 12 — oven er der under Trykningen udfaldet I.
- 25, — 10 — neden Historie, dog, læs Historie dog.